

Amicul Școalei

Revistă pedagogică — culturală — socială.

Organul oficial al Revizoratului școlar, al Comitetului școlar județean și al Asociației învățătorilor din județul Alba.

Apare odată pe săptămână.

Un număr 3 lei.

Director: MAIAN SASU.

Prim colaborator: TOMA COCIȘIU

COLABORATORI:

I. Aldea, I. Dobre, A. Duvlea, Eman. Muntean, A. Ocnean, P. Petringenar, I. Pitic, A. Popa, Gh. Spătăceanu, Elena Dr. toianovici, N. Borza, I. Raica, Gr. Ursu, T. Trifa, V. Zdrenghlea.

ABONAMENT: 150 lei pe an pentru membrii corpului didactic, iar pentru comitele școlare și partic. 180 lei. Redacția și Administrația la biroul Revizoratului școlar — Aiud.

Căminul învățătorilor din județul Alba.

Chestiunea ridicării unui cămin învățătoresc în capitala județului — după cum se știe — a fost ridicată din nou în recentele conferințe oficiale învățătorești dela Aiud, Alba Iulia și Abrud. Avem informațiuni absolut precise, că învățătorimea noastră de astădată a îmbrățișat cu multă caldură aceasta chestiune importantă și pentru soluționarea ei grabnică în unanimitate s-a hotărât, ca fiecare învățător, învățătoare și conducătoare de grădiniță pentru copii mici să contribuie cu câte 500 lei, plătibili în rate lunare de câte 50 lei.

Printre acești contribuabili se numără și domnul *Inspector General P. Petrescu*, care în conferința dela Alba Iulia de asemenea a pledat călduros pentru căminul din chestiune. În entuziasmul, ce a produs printre învățători acest lucru, s-a făcut imediat plata celor 500 lei de către doamna învățătoare *Elena Dr. Stoianovici* din *Abrud* și domnul învățător *Teodor Trifa* din *Sebeș*. Mai mult. Domnișoara învățătoare *Sofia Buceșanu* din *Abrud* a vărsat pe loc 1000 lei, iar doamna conducătoare *Ana Puicon* din *Alba Iulia* și domnul subrevizor *Remus Lupescu* s-au înscris cu câte 1000 lei. Dom-

nul revizor școlar *Marian Sasu*, care a pornit întreagă acțiunea aceasta, a semnat 2000 lei. Domnii *Emanoil Scrobote* din *Zlatna* și *Silvestru Morușca* din *Ighiu* au promis că vor da până la 1 Iulie 1928 pentru acest cămin, cel dintâi 3000 lei, iar al doilea 5000 lei.

Toate aceste sunt frumoase dovezi despre simțul de jertfă și solidaritate al învățătorilor noștri, cari nuzesc a se impune și validita pe toate terenurile. Suntem de firma credință, că eforturile aceste ale învățătorilor noștri vor fi sprijinite și de către alți factori competenți, în special On. Minister al Instrucțiunii Publice și Consiliul județului Alba. Aceștia adica nu vor putea refuza ca să acorde pentru înființare acestui cămin ajutoarele cuvenite.

Mulțumim deci călduros domnului revizor școlar *Marian Sasu* pentru că a ridicat chestiunea și a stărui să i se dea o deslegare așa de norocoasă. Învățătorii noștri au dovedit, că își știu face datoria și că urmează cu drag pe cei ce lucrează pentru alor înălțare

Sirius.

Lipsă de credință.

Părintele *Petre Chiricuță* scrie în ziarul „Cuvântul” rânduri ca acestea :

„Cine dintre intelectualii români își mai poate înălța cu pietate cuvenită și cu inimă drept-măritoare de Dumnezeu toată ființa lui la praveștița Sf. Jertfe? Cine dintre intelectualii români își mai spovedește păcatele ce le va fi având și se împărtășește?”

„Sființii? Sărbătorile credinții? Posturile? Mila de sărman? Generozitatea, care și la păgâni tot mai era în preț? ! De toate acestea intelectualul român nici nu vrea să audă.”

Țăranul român, cu suferințele și cu patimile lui nu și-a pierdut religia, până într'atâta cât și-a pierdut-o intelectualul.”

Țăranul are în religie un razim, un isvor de reculegere, o supremă mângăere și nădejde.”

Acum așezați-l, vă rog, pe învățătorul român dela sate între

intelectual și țăran. Ce dramă vrednică de peana unui scriitor de geniu? Deoparte influența intelectualului unde se grupează și învățătorul, de alta țăranul pentru care e trimis, cum am zice de intelectuali.

Tabloul nu va bucura pe cei ce au în suflet dragostea de neam și țară.

Cum nu se găsește printre învățători un scriitor, care să lase în pagini de carte crâmpesee, cel puțin din viața de învățător. Vă asigur ar avea de scris scene emoționante și documente la istoria începuturilor culturii românești.

Toma Coctșu.

Munca pentru dezvoltarea gustului de citit.

II.

De ani de zile, învățătorii și păstorii bisericii încearcă această cufericit folos în țările de piatră și de ederă dela nord.

Biblioteca e numai acolo unde se dă viață cărții. Cartea nu e deajuns; ea singură e uscată și rece: trebuie însuflețită să i-se dea căldură, viață, fiindcă în ea e o lume, prezentul, trecutul, viitorul, trebuie s'o simți, s'o înțelegi, s'o simți ca să ți-o apropii. Cartea rău distribuită, sau răspândită e mai mult un rău decât un bine; desgustă și desvață de citit. Poate tocmai aceasta e cauza că la noi deocamdată, datorită timpului intențiile sunt foarte frumoase, în chimb realizările extrem de mici.

Un dușman de moarte al cărții este tocmai lipsa de cultură. Spre deosebire de alte trebuințe, nevoia de cultură nu imboldește pe persoanele inculte.

Numai cine a învățat vrea să mai învețe; numai celui care a mai băut i-se face sete, iar cultura invoacă cultură; după cuvântul lui Goethe „Mai multă lumină, tot mai multă.”

Problema de azi după cum vedem e nu numai satisfacerea trebuinței de cultură, ci și creiarea acelei trebuințe, din care cauză lecturile și șesătorile vor trebui conduse cu o deosebită artă. În alte țări se pregătesc special învățătorii și profesorii pentru conducerea bibliotecilor. Mai ales la copii, se cere un deosebit meșteșug de-a alege cartea, de a grada mereu și a varia lectura, de a trezi curiozitatea și a o cârmui în lumea ficțiunii.

Fiecare vârstă are iluziile și plăcerile ei, cu hrana ei spirituală cu drepturile ei firești de-a le trăi și gusta la vremea lor. Poveștile sunt ale copilăriei, după cum poezia este a tinereței, iar literatura realistă e a maturității.

Un bun educator, va ține seamă de acestea. Deci, numai așa cred că vom putea insufla copiilor noștrii un bun și eficace gust de citit, ținând seamă de dorințele și aptitudinile lor, cetindu-le cu vocea tare lucruri care pe ei să-i încante, lucruri după cari ei să se străduiască singuri a le avea, a și le câștiga.

Nu cred c'ar fi alt mijloc mai potrivit vârstei lor atât de bogată în fantazie decât poveștile.

Aranjând șezători cu copii în spiritul celor de acasă, adică în intimitatea și dragostea cu care spune bunica, ne vom convinge că numai ele vor fi cel mai bun mijloc, pentru dezvoltarea gustului de citit.

Acest mijloc este natural și aproape de sufletul copilului tocmai pentru că toate bunicile din timpurile cele mai vechi și până astăzi au spus și spun povești.

Poveștile sunt un izvor de emoțiuni estetice, de înfrumșetare a vieții, de încântări și de lucruri în cel mai mare grad față de tot ce se oferă pentru dezvoltarea copilului.

Poveștile sunt chiar o necesitate, nu numai un mijloc întrebuințat pentru atingerea unui scop! și totuș de multe ori le lăsăm pe planul al doilea.

Inchipuiți-vă un copil lipsit prin educație de acest farmec, că i-s'ar da ca hrană numai date de știință exactă, și nici-o poveste, nici-o legendă.

Acest copil poate dobândi un bagaj de cunoștinți și experiențe utile fără poezie însă, uscate și moarte, atât numai.

El nu va avea fiorul amintirilor lor, fiind-că inima lui prin toate aspirațiile ei, n'a luat parte, nu s'a impletit cu aceste experiențe personale. Nici-o amintire duioasă și nici-o bucurie din această școală serioasă de lucruri exacte. Ce viață ursuză, rece, monotonă, unilaterală se pregătește prin înlăturarea a tot ceiace e vibrație, farmec și iluzie.

Aceste grave miniaturi umane nu pot avea chea dela grădina Hesperidelor, unde zânele păzesc merele de aur, pentru acei ce le iubesc și le caută. Asemenea roade nu's pentru ei. E de mirat cum acești copii pot dobândi gustul cetitului, dorul de-a ști, de-a se instrui singuri.

Deci totul constă în reinvierea bibliotecilor școlare și populare, în selecționarea cărților bune și aranjarea de șezători școlare unde să se facă cât mai multă literatură copilărească, singura care va fi în stare a trezi gustul de citit.

După războiu apar o mulțime de reviste pentru copii, dar câte școli se pot bucura de bunele rezultate ale acestor publicații, cari sunt alcătuite cu multă artă tocmai pentru cine avem noi mai drag, tocmai pentru acei în mâinile cărora ne vom

încredința bătrânețele și care vor fi așa, cum am înțeles noi a-i forma.

Să căutăm deci a le forma un gust de cetire sănătoasă, și să-i facem a iubi literatura, dându-le-o potrivit cu etatea și aptitudinile lor, făcându-i s'o caute singuri în cărți, căci numai după o strădanie îndelungată pe această cale, va reîncepe adevărata viață culturală a satelor. Și numai atunci.

*Ralca Iuon
Inv.*

Am consultat următoarele cărți.

- 1) Literatura copiilor. Ap. D. Culea.
- 2) Laboremus Gh. Mugar.

Conferințele oficiale învățătorești.

Recentele conferințe oficiale ale învățătorilor din acest județ, dupăcum ni s-a relatat, au decurs în bună ordine. Deși ordinul de convocare s-a primit în ultima zi, totuși învățătorii, cari au luat cunoștiință de acest ordin, s-au prezentat aproape în număr complet la aceste conferințe. Mai cercetată a fost conferința dela Alba-Iulia, unde a luat parte și dl Inspector General P. Petrescu. Desbaterile conferințelor au fost demne și serioase. Învățătorimea noastră a recunoscut, că încă este mult de făcut pe terenul culturalizării poporului vostru. A făgăduit că va munci pentru intensificarea culturii poporului nostru cu toată că este foarte îngreunată cu munca dintre pereții școlii; cere însă concursul celorlalți factori culturali din comună: preoți, notari, primari, medici, agronomi etc.

Chestiunea asociației de asigurare n-a fost îmbrățișată cum trebuie; de altfel aceasta chestiune în lipsa de timp, nici n-a ajuns să fie luată în discuție în conferința din Alba-Iulia. Numai în conferința din Aiud i s-a dat cuvenita atențiune acestei chestiuni importante; s-a constatat de altfel, că în plásile Aiud, Teiuș și Uioara se găsesc cei mai mulți și mai însuflețiți aderenți ai acestei asociații. În schimb chestiunea căminului învățătoresc a fost îmbrățișată pretotindenea cu căldură.

În urma constatărilor făcute suntem deplini convinși, că învățătorimea din acest județ, sub impulsivitatea dată de conducătorii ei, va realiza în curând frumoase lucruri.

Correspondent.

Cronică.

Materialul lemnos pentru construcțiile școlare.

Ministerul instrucțiunii a intervenit, și în anul acesta, la Casa Pădurilor pentru procurarea materialului lemnos necesar la construcțiile școlare.

Pentru a se putea cunoaște cantitățile de lemn de construcție ministerul instrucțiunii a făcut o adresă tuturor prefectilor de județe prin care le cere ca, prin serviciul tehnic respectiv, să întocmească devize de materialul lemnos necesar pentru construcțiile din județele ce au sub conducera.

În aceste devize se vor indica dimensiunile lemnurilor necesare precum și pădurea cea mai apropiată de unde se pot procura.

Devizele astfel întocmite vor fi centralizate la ministerul instrucțiunii care, după ce le va viza, le va înainta Casei Pădurilor.

Tăierea lemnului în pădure privește pe comitetele școlare. De asemenea și luarea lui în primire. Organele silvice vor încheia procese verbale de dare în primire.

Lipsa de învățători și localuri școlare în Bihor.

Se vede, că stările culturale deplorabile din Bihor nici în era românească nu s-au prea îmbunătățit, căci iată ce scria, ziarul „Cuvântul” acum de curând.

„Avem sub ochi raportul consilierului cultural județean. E scurt și concis. Din el se desprind două lipsuri mari. Lipsa de învățători pentru enormul număr de elevi și lipsa de localuri pentru școală cea ce face ca, peste 33% din copiii obligați a frecventa școala, să rămână pe din afară.

Din recensământul făcut în luna Mai, rezultă că în întregul ținut al Bihariei avem 59.945 copii obligați a frecventa școala. Față de acest număr de copii, în anul 1926/27 au funcționat 685 de învățători atât la școlile statului cât și la cele particulare. Revine deci un număr de 90 elevi de fiecare învățător. Cum legea prevede un maxim de 60 elevi de învățător, avem un plus

de 30 elevi de fiecare învățător. Ar necesita deci numai în Bihor 343 învățători încă.

Chestia localurilor este și mai gravă. Nu avem localuri nici pentru adăpostirea a jumătate din numărul acestor copii. Adăugați la aceasta și clasele noi adaugate la școlile primare și atelierul practic și veți vedea situația în care se găsește școala la noi.

„Pentru ameliorarea celei de a doua lacune, consilierul cultural ca să se ia dispozițiunea de a se creia un impozit de 5—6 lei de fiecare jugăr cadastral de pământ, căci comunele în sarcina cărora s'a aruncat construirea și întreținerea localurilor, n'au resursele necesare. Cu acest impozit s'ar putea, în termen de 8—10 ani, satisface nevoile învățământului.“

Partea oficială.

Toate ordinile și circularele, ce se vor publica în partea aceasta a revistei, vor trebui să fie imediat înregistrate și executate conștient de către cei vizaji.

I.

Comunicăm spre conformare ordinul Inspectoratului No. 16656—1927:

„Intemeiați pe ordinul Onor. Minister No. 119691—1927. Vă facem cunoscut că Ministerul Comunicațiilor aducând la cunoștință că unele școli și autorități pendinte de Ministerul Instrucțiunii expediază corespondența în plicuri mici formate din petice de hârtie maculatură din care cauză unile se rătăcesc și ori având toate indicațiile nu pot fi inapoiate la origină în caz de neremitere.“

„Pentru evitarea acestor neajunsuri Vă rugăm să Vă conformați următoarelor dispozițiuni“:

„1.) Plicurile oficiale, să fie perfect închise fără urme de deschidere sau resigilare.“

„2.) Să poarte în față-scris fie prin imprimare, scriere de mână sau sigilii cu tuș numirea autorității de la care emană, cum și localitatea unde autoritatea expeditoare își are sediul.“

„3.) Să aibă adresă completă.“

„4.) Să poarte locul destinației și ultima, cele cu destinațiunea pentru localități unde nu este oficiu, agenție specială, birou autorizat sau gară cu serviciul de poștă“

- „5.) Să poarte No. oficial al hărțiiilor ce conține.”
 „6.) Să poarte sigiliul cu armele țării, al autorității expeditoare.”
 „7.) Să fie astfel impachetat încât plicul sau ambalajul să reziste și să nu se deterioreze în cursul transportului.”
 „8.) Să nu aibă greutatea mai mare de 2 kgr.”

No. —1927

II.

Cu începerea noului an școlar aflăm de bine să Vă atragem din nou atențiunea serioasă asupra dispozițiilor din Legea învățământului primar privitoare la cercetarea școalei. În temeiul acestora dispunem ca învățătoarele școalelor de copii mici și învățătorii școalelor primare să noteze regulat în catalog dela cea dintâi zi de școală toate absențele elevilor. La sfârșitul fiecărei săptămâni se va înainta delegației comitetului școlar lista elevilor, cari au absentat nemotivat 3 zile dela școală.

La 15 și 30 ale fiecărei luni se vor întocmi și înainta de către directorii școlari lista copiilor absentati nemotivat, cărora li s-au pronunțat amenzi de către delegația comitetului școlar.

Față de cei ce nu vor îndeplini întocmai aceste dispozițiuni vom lua cele mai severe sancțiuni.

BC Către Comitetele școalelor primare și grădini de copii.

No. 3074—1927.

III.

Vă atragem atențiunea serioasă asupra îndatorilor impuse de articolele 26 și 30 din Legea învățământului primar al statului privitoare la cercetarea școlii, punând în vedere tuturor că întrucât nu satisfac acestor dispozițiuni vom aplica față de cei neglijenți sancțiunile legii din vigoare.

Revizor școlare, M. Sasu

ȘTIRI.

* *Restanșierii sunt rugați să-și achite abonamentul la revistă.*

* Statele de plată de pe luna curentă au fost înaintate On. Inspectorat pentru ordonanțare.

* A apărut „Geografia județului Alba” de dl. Revizor școlar M. Sasu. Hârtie semivelină; execuție tehnică ireproșabilă cu peste 70 ilustrațiuni. Prețul 20 lei. Se dă rabatul cuvenit de 10%.

Poșta Redacției: D. A. P. B. Au primit și vom publica ce e bun. D. Ger. Leu. Se vor publica.